EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 16. 7. 2021
COM(2021) 394 final

2021/0217 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má v mene Európskej únie prijať v Spoločnom výbore EHP, pokiaľ ide o zmenu protokolu 31 k Dohode o EHP o spolupráci v špecifických oblastiach mimo štyroch slobôd

(rozpočtový riadok PA 13 17 01 — Prípravná akcia pre výskum v oblasti obrany)

(Text s významom pre EHP)

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. PREDMET NÁVRHU

Tento návrh sa týka rozhodnutia, ktorým sa stanovuje pozícia, ktorá sa má prijať v mene Únie v Spoločnom výbore EHP v súvislosti s plánovaným prijatím rozhodnutia Spoločného výboru o zmene protokolu 31 k Dohode o EHP o spolupráci v špecifických oblastiach mimo štyroch slobôd

2. KONTEXT NÁVRHU

2.1. Dohoda o EHP

Dohoda o Európskom hospodárskom priestore (ďalej len „Dohoda o EHP“) zaručuje občanom a hospodárskym subjektom v EHP rovnaké práva a povinnosti v rámci vnútorného trhu. Stanovuje sa v nej začlenenie právnych predpisov EÚ týkajúcich sa štyroch slobôd v 30 štátoch EHP, ktoré pozostávajú z členských štátov EÚ, Nórska, Islandu a Lichtenštajnska. Dohoda o EHP sa okrem toho vzťahuje na spoluprácu v ďalších dôležitých oblastiach, ako sú výskum a vývoj, vzdelávanie, sociálna politika, životné prostredie, ochrana spotrebiteľa, cestovný ruch a kultúra, známe pod spoločným názvom „sprievodné a horizontálne“ politiky. Táto dohoda nadobudla platnosť 1. januára 1994. Európska únia spolu so svojimi členskými štátmi predstavuje zmluvnú stranu tejto dohody.

2.2. Spoločný výbor EHP

Za spravovanie Dohody o EHP je zodpovedný Spoločný výbor EHP. Predstavuje fórum na výmenu názorov v súvislosti s fungovaním Dohody o EHP. Svoje rozhodnutia prijíma konsenzom. Za koordináciu záležitostí EHP na strane EÚ zodpovedá v súlade s Lisabonskou zmluvou Európska služba pre vonkajšiu činnosť (ďalej len „ESVČ“).

2.3. Pripravovaný akt Spoločného výboru EHP

Očakáva sa, že Spoločný výbor EHP prijme rozhodnutie Spoločného výboru EHP (ďalej len „pripravovaný akt“) o zmene protokolu 31 k Dohode o EHP o spolupráci v špecifických oblastiach mimo štyroch slobôd.

Cieľom pripravovaného aktu je umožniť, aby sa štáty Európskeho združenia voľného obchodu (ďalej len „EZVO“), ktoré sú členmi EHP, mohli naďalej zúčastňovať na prípravnej akcii Únie týkajúcej sa výskumu v oblasti obrany (ďalej len „prípravná akcia“) v rozpočtovom roku 2021.

Prípravná akcia sa uskutočnila v období 2017 – 2019 a len počas tohto obdobia bolo možné zahrnúť viazané rozpočtové prostriedky do rozpočtu Únie. Právne záväzky v rámci prípravnej akcie z predchádzajúcich rokov sa však ešte musia vyrovnať. Preto by sa štáty EZVO, ktoré sú členmi EHP, mali naďalej zúčastňovať na tejto akcii.

Keďže Lichtenštajnsko a Island nevyjadrili záujem o účasť na tejto prípravnej akcii, návrh rozhodnutia Spoločného výboru EHP sa týka len Nórska.

Pripravovaný akt sa stane záväzným pre strany v súlade s článkami 103 a 104 Dohody o EHP.

3. POZÍCIA, KTORÁ SA MÁ ZAUJAŤ V MENE ÚNIE

ESVČ v spolupráci s útvarmi Komisie predkladá Rade návrh rozhodnutia Spoločného výboru EHP, aby ho Rada prijala ako pozíciu Únie. ESVČ dúfa, že tento návrh bude môcť Spoločnému výboru EHP predložiť pri najbližšej možnej príležitosti.

Obsah a podstata návrhu pripojeného rozhodnutia Spoločného výboru EHP idú nad rámec úprav, ktoré sa dajú považovať za úpravy čisto technického charakteru v zmysle nariadenia Rady č. 2894/94. Pozíciu Únie preto stanoví Rada.

V článku 78 Dohody o EHP sa stanovuje, že zmluvné strany upevňujú a rozširujú spoluprácu v rámci činností EÚ v oblasti výskumu a technologického vývoja.

Nórsko sa už zúčastnilo na prípravnej akcii pre výskum v oblasti obrany v predchádzajúcich rokoch (2017 – 2019), počas ktorých sa vyčlenili viazané rozpočtové prostriedky, a bude sa na nej naďalej zúčastňovať až do vyčerpania všetkých platobných rozpočtových prostriedkov. Okrem toho už v roku 2014 Nórsko i) uzavrelo dohodu o spolupráci s Európskou obrannou agentúrou a ii) súvisiaca smernica o obstarávaní v oblasti obrany a bezpečnosti (2009/81/ES) bola začlenená do Dohody o EHP.

V súlade s rozpočtovou politikou EÚ môže k účasti na činnosti EÚ dôjsť až po uhradení zodpovedajúceho finančného príspevku. Úhrada sa však môže uskutočniť po prijatí tohto návrhu rozhodnutia Rady a po následnej výzve zo strany EÚ na poskytnutie príspevkov, ktorú Európska komisia vypracuje a predloží štátom EZVO, ktoré sú členmi EHP.

Preto, aby sa preklenulo obdobie od 1. januára 2021 do prijatia príslušnej platby, bude návrh rozhodnutia Spoločného výboru účinný aj spätne, a to od 1. januára 2021. Spätná účinnosť sa netýka práv a povinností dotknutých osôb a je v súlade so zásadou oprávneného očakávania.

Pripojené rozhodnutie Spoločného výboru je sprevádzané jednostranným vyhlásením štátov EZVO, ktoré sú členmi EHP, v ktorom sa uvádza, že týmto rozhodnutím sa predlžuje spolupráca zmluvných strán s cieľom pokračovať v účasti štátov EZVO, ktoré sú členmi EHP, na prípravnej akcii Únie týkajúcej sa výskumu v oblasti obrany. Štáty EZVO, ktoré sú členmi EHP, sa domnievajú, že otázky obrany nepatria do rozsahu pôsobnosti Dohody o EHP a že sa preto prijatím tohto rozhodnutia nerozširuje rozsah pôsobnosti Dohody o EHP o záležitosti obrany nad rámec účasti štátov EZVO, ktoré sú členmi EHP, na uvedenej prípravnej akcii. Štáty EZVO, ktoré sú členmi EHP, takisto zdôrazňujú, že Island a Lichtenštajnsko sa nezúčastňujú na tejto prípravnej akcii, ani na ňu finančne neprispievajú.

4. PRÁVNY ZÁKLAD

4.1. Procesnoprávny základ

4.1.1. Zásady

V článku 218 ods. 9 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovujú rozhodnutia, ktorými sa určujú „*pozície, ktoré sa majú prijať v mene Únie v rámci orgánu zriadeného dohodou, keď je tento orgán vyzvaný prijať akty s právnymi účinkami s výnimkou aktov dopĺňajúcich alebo meniacich inštitucionálny rámec danej dohody*.“

Pojem „*akty s právnymi účinkami*“ zahŕňa akty, ktoré majú právne účinky na základe pravidiel medzinárodného práva, ktorým sa riadi predmetný orgán. Zahŕňa aj nástroje, ktoré nemajú záväzný účinok podľa medzinárodného práva, ale „*môžu rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť obsah právnej úpravy prijatej normotvorcom Únie*“[1].

[1] Rozsudok Súdneho dvora zo 7. októbra 2014, Nemecko/Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, body 61 až 64.

4.1.2. Uplatnenie na tento prípad

Spoločný výbor EHP je orgánom zriadeným dohodou, konkrétne Dohodou o EHP. Akt, ktorý má Spoločný výbor EHP prijať, predstavuje akt s právnymi účinkami. Pripravovaný akt bude podľa medzinárodného práva záväzný v súlade s článkami 103 a 104 Dohody o EHP.

Pripravovaným aktom sa nedopĺňa ani nemení inštitucionálny rámec dohody. Procesnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 218 ods. 9 ZFEÚ v spojení s článkom 1 ods. 3 nariadenia Rady č. 2894/94 o opatreniach na vykonávanie Dohody o Európskom hospodárskom priestore.

4.2. Hmotnoprávny základ

4.2.1. Zásady

Hmotnoprávny základ rozhodnutia podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ závisí predovšetkým od cieľa a obsahu pripravovaného aktu, v súvislosti s ktorým sa zaujíma pozícia v mene Únie. Ak pripravovaný akt sleduje dva ciele alebo obsahuje dve zložky a ak jeden z týchto cieľov alebo jednu z týchto zložiek možno určiť ako hlavnú, zatiaľ čo druhý cieľ alebo druhá zložka je len vedľajšia, rozhodnutie podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ musí byť založené na jedinom hmotnoprávnom základe, a to na tom, ktorý si vyžaduje hlavný alebo prevažujúci cieľ alebo zložka.

Ak pripravovaný akt sleduje viacero cieľov zároveň alebo obsahuje viacero zložiek, ktoré sú nerozlučne spojené bez toho, aby jeden cieľ alebo zložka boli oproti ostatným vedľajšie, hmotnoprávny základ rozhodnutia podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ bude musieť výnimočne zahŕňať viaceré zodpovedajúce právne základy.

4.2.2. Uplatnenie na tento prípad

Pripravovaný akt sleduje ciele a obsahuje zložky v oblasti financovania prípravnej akcie týkajúcej sa výskumu v oblasti obrany. Hmotnoprávny právny základ zodpovedá právnemu základu tejto prípravnej akcie, ktorým je článok 58 ods. 2 písm. b) nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 (ďalej len „nariadenie o rozpočtových pravidlách“)[2].

4.3. Záver

Právnym základom navrhovaného rozhodnutia by mal byť článok 58 ods. 2 písm. b) nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046[3] v spojení s článkom 218 ods. 9 ZFEÚ a článkom 1 ods. 3 nariadenia Rady č. 2894/94 o opatreniach na vykonávanie Dohody o Európskom hospodárskom priestore.

5. VPLYV NA ROZPOČET

Nórsko finančne prispeje do rozpočtového riadka PA 13 17 01: „Prípravná akcia pre výskum v oblasti obrany“. Presná suma sa stanoví po prijatí tohto rozhodnutia Rady.

6. UVEREJNENIE PRIPRAVOVANÉHO AKTU

Keďže aktom Spoločného výboru EHP sa zmení protokol 31 k Dohode o EHP o spolupráci v špecifických oblastiach mimo štyroch slobôd, je vhodné, aby sa po prijatí uverejnil v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

[2] Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1.
[3] Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1.

2021/0217 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má v mene Európskej únie prijať v Spoločnom výbore EHP, pokiaľ ide o zmenu protokolu 31 k Dohode o EHP o spolupráci v špecifických oblastiach mimo štyroch slobôd

(rozpočtový riadok PA 13 17 01 — Prípravná akcia pre výskum v oblasti obrany)

(Text s významom pre EHP)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 218 ods. 9,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 2894/94 z 28. novembra 1994 o opatreniach na vykonávanie Dohody o Európskom hospodárskom priestore[4], a najmä na jeho článok 1 ods. 3,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012[5], a najmä na jeho článok 58 ods. 2 písm. b),

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

(1) Dohoda o Európskom hospodárskom priestore[6] (ďalej len „Dohoda o EHP“) nadobudla platnosť 1. januára 1994.

(2) Podľa článku 98 Dohody o EHP sa na základe rozhodnutia Spoločného výboru EHP môže meniť, okrem iného, protokol 31 k Dohode o EHP.

(3) Protokol 31 k Dohode o EHP obsahuje ustanovenia o spolupráci v špecifických oblastiach mimo štyroch slobôd.

(4) Štáty EZVO, ktoré sú členmi EHP, sa aj naďalej zúčastňujú na činnostiach Únie týkajúcich sa rozpočtového riadka PA 13 17 01 (Prípravná akcia pre výskum v oblasti obrany) zahrnutého do všeobecného rozpočtu Európskej únie na rozpočtový rok 2021.

(5) Protokol 31 k Dohode o EHP by sa preto mal zmeniť, aby sa v tejto rozšírenej spolupráci mohlo pokračovať od 1. januára 2021.

(6) Pozícia Únie v Spoločnom výbore EHP by mala vychádzať z pripojeného návrhu rozhodnutia,

[4] Ú. v. ES L 305, 30.11.1994, s. 6 – 8.
[5] Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1.
[6] Ú. v. ES L 1, 3.1.1994, s. 3.

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Pozícia, ktorá sa má prijať v mene Únie v Spoločnom výbore EHP k navrhovanej zmene protokolu 31 k Dohode o EHP o spolupráci v špecifických oblastiach mimo štyroch slobôd, je založená na návrhu rozhodnutia Spoločného výboru EHP pripojenom k tomuto rozhodnutiu.

Článok 2

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho prijatia.

V Bruseli

Za Radu
predseda